

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Mands Minde 1788-1838. Foredrag over det sidste halve Aarhundredes Historie

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 388. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1838_599-txt-shoot-idm11480.pdf (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Se, under disse Omstændigheder, da det meste af Staternes og Folkenes Ulykke kun rejser sig af en vrang Statskunst, af et voxende Ubekjendtskab med de indvortes og udvortes Livs-Forhold og deraf udspringende Misforstand, som hele vor Dannelse har gaaet ud [paa] at frembringe, – under disse Omstændigheder kan det til visse nytte at blive opmærksom paa Skaden, og nytte mer, jo yngre vi er, jo mindre de herskende Fordomme har slaaet Rod i vor Tankegang; thi Folke-Stemmen vil herefter i hele Kristenheden blive Regeringernes ypperste Statsraad; saa det gjælder kun om, at Folket lærer at kjende sit sande Tarv og faar Mund til at klare det, kan selv sige Ordet ud: at det er *Frihed og det daglige Brød*, de fremfor alt andet trænger til, og altid Mangelen paa en af Delene, der driver *dem* ud, det er Landenes Gavn at beholde; men at det slet ikke er, hvad man nu sædvanlig kalder *Folkefrihed*, nemlig hel eller halv Overtagelse af Regeringens Forretninger, – thi af den Frihed har man f. Ex. mer end nok i Norge, uden at Smaafolk derfor be389finder sig bedre, – men *Samvittigheds-Frihed, Tale-Frihed og Nærings-Frihed*; og at det er *det daglige Brød*, ikke som det tiggens eller gjennem Fattig-Væsenet aftrodses *dem*, der knap har det selv, men som det kan ærlig fortjenes og ædes i Ansigtets Sved; – disse Ting er det, hvorfor man bestemt ikke opofrede gamle Vaner, nedarvede Tilbøjeligheder og den mangfoldige Lejlighed, den gamle Verden giver til at nyde og forskjønne Livet, kjøbte ej med saa store Ofre og søgte ej med saa store Farer og under saa tvetydige Varsler paa hin Side Verdenshavet, – hvis man sædvanlig fandt det i Hjemmet, hvor man dog sædvanlig vilde finde det, naar det borgerlige Selskab betragtedes naturlig og styredes simpelt.